

Legal Alert

25 października 2023 r. | www.skslegal.pl

System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS) – zmiana przepisów

W dniu 28 października 2023 r. wejdą w życie przepisy ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 2029) („**Nowelizacja**”). Zmiany częściowo implementują dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 reformującą system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych („EU ETS”).

Rozszerzenie katalogu instalacji objętych EU ETS

Nowelizacja rozszerza katalog instalacji objętych systemem EU ETS: obniża progi kwalifikujące poszczególne instalacje do EU ETS oraz włącza w zakres systemu nowe rodzaje działalności. Zmiany obejmą m.in.

- produkcję żelaza lub stali;
- produkcję pierwotnego aluminium lub tlenku glinu;
- produkcję wodoru (H₂);
- produkcję sadzy.

Przegląd zezwoleń i nowe zezwolenia

Każdy prowadzący instalacje objętą EU ETS ma obowiązek przeprowadzenia przeglądu zezwoleń, planów monitorowania i planów poboru próbek dotyczących istniejących instalacji oraz wystąpienia o ich zmianę w terminie do **31 grudnia 2023 r.** (jeśli będą wymagane).

Dla instalacji, które w wyniku zmian wprowadzanych Nowelizacją zostaną po raz pierwszy objęte EU ETS, wnioski o wydanie zezwolenia należy złożyć do **27 listopada 2023 roku**.

Obowiązki spalarni odpadów komunalnych o mocy cieplnej ponad 20 MW

Zgodnie z Nowelizacją, obowiązkiem monitorowania, weryfikacji i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych objęte zostaną instalacje spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW.

Podmioty prowadzące tego typu instalacje będą zobowiązane złożyć wnioski o zatwierdzenie planu monitorowania wielkości emisji oraz planu poboru próbek w terminie **do 27 listopada 2023 r.** Wniosek powinien zawierać m.in.:

- plan monitorowania wielkości emisji;
- określenie daty, od której ma zastosowanie plan monitorowania wielkości emisji oraz plan poboru próbek;
- kopię zezwolenia na przetwarzanie odpadów komunalnych przez termiczne przekształcanie odpadów;
- informacje o instalacji, w tym charakterystykę techniczną źródeł powstawania i miejsca emisji oraz informacje o tytule prawnym do instalacji.

Zmiany dla podmiotów wykorzystujących biomasę

Nowelizacja nakłada nowy obowiązek na podmioty prowadzące instalacje wykorzystujące, w 2023 r., biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy. Prowadzący tego typu instalacje są zobowiązani do dokonania przeglądu planów monitorowania wielkości emisji w zakresie oceny spełniania przez wykorzystywane biopaliwa, biopłyny lub paliwa z biomasy kryteriów zrównoważonego rozwoju lub kryteriów ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz wprowadzenia do nich zmian w terminie **do 1 stycznia 2024 r.** (jeśli będą wymagane).

Nowe terminy realizacji obowiązków wynikających z uczestnictwa w EU ETS

Zgodnie z Nowelizacją, począwszy od 2024 r., wydłużeniu ulegnie termin wydawania bezpłatnych uprawnień (z 28 lutego na **30 czerwca** każdego roku) oraz termin rozliczenia emisji przez operatorów instalacji objętych EU ETS (z 30 kwietnia na **30 września** każdego roku następującego po okresie rozliczeniowym).

Fakultatywne pozostanie w EU ETS

Nowelizacja wprowadza możliwość pozostania instalacji w systemie EU ETS w przypadkach, gdy proces produkcyjny w danej instalacji uległ zmianie w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a całkowita nominalna moc cieplna instalacji przestała przekraczać 20 MW.

Podmiot prowadzący instalację może złożyć oświadczenie o pozostaniu instalacji w systemie EU ETS do końca obowiązującego (5-letniego) okresu. Nowelizacja przewiduje możliwość ponownego (jednokrotnego) złożenia oświadczenia o pozostaniu danej instalacji w systemie EU ETS na kolejny 5-letni okres. Przepisy w tym zakresie wchodzi w życie 1 stycznia 2024 roku.

Reforma systemu EU ETS – zmiany w prawie UE

Poza powyższymi zmianami na szczeblu krajowym, regulacje unijne przewidują, że reforma systemu EU ETS obejmie w kolejnych etapach następujące zmiany:

- podwyższeniu do 62% (poprzednio 43%) ulegnie przewidziany na 2030 r. poziom redukcji emisji w sektorach objętych systemem ETS (w porównaniu z poziomami z 2005 r.);
- od 2024 r. przyspieszeniu ulegnie tempo wycofywania uprawnień zgodnie z corocznym współczynnikiem redukcji emisji (tzw. LRF), czyli liczby uprawnień, o którą będzie redukowany przydział bezpłatnych uprawnień;
- nastąpi redukcja uprawnień w ramach tzw. rebasingu (w latach 2024 r. i 2026 r., w których redukcji będzie podlegać odpowiednio 90 mln i 27 mln uprawnień EUA);
- zostaną wprowadzone dodatkowe reguły warunkowości przydziału bezpłatnych uprawnień, zgodnie z którymi 20% przydziału bezpłatnych uprawnień dla instalacji będzie zależne od wdrożenia wyników audytu energetycznego;
- bezpłatne uprawnienia w sektorach takich jak sektory cementu, aluminium, nawozów, produkcji energii elektrycznej, wodoru, żelaza i stali (sektory objęte tzw. granicznym podatkiem węglowym (CBAM) będą znoszone przez 9-letni okres, tj. w latach 2026–2034;

- ciepłownictwo sieciowe w Polsce otrzyma dodatkową pulę 30% bezpłatnych pozwoleń na emisję CO₂ (w latach 2026-2030) w stosunku do obecnego stanu prawnego. Warunkiem otrzymania dodatkowych bezpłatnych EUA będzie zainwestowanie równowartości rynkowej tych uprawnień w technologie znacząco redukujące emisje przed 2030 r. W tym celu podmiot ubiegający się o dodatkowy przydział bezpłatnych uprawnień będzie zobligowany sporządzić tzw. plan dojścia do neutralności klimatycznej w terminie do maja 2024 r.;
- zostanie utworzony nowy oddzielny system handlu uprawnieniami do emisji tzw. ETS 2 lub BRT ETS, który obejmie budownictwo oraz transport drogowy.

Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. termin na dokonanie implementacji powyższych przepisów został wyznaczony na dzień 31 grudnia 2023 r. (z uwagi na brak zaawansowanych prac legislacyjnych w zakresie wdrożenia powyższych regulacji, przewiduje się, że zmiany zostaną implementowane w Polsce z opóźnieniem).

Zapraszamy do kontaktu!

dr Łukasz Wyszomirski

Partner, adwokat

☎ +48 694 402 342

✉ lukasz.wyszomirski@skslegal.pl

Damian Osiak

Prawnik

☎ +48 532 540 139

✉ damian.osiak@skslegal.pl